

Čís. 9933.

Povolena-li na vkladní knížku svědčící majiteli neprávem exekuce podle § 294 ex. ř. místo exekuce podle § 296 ex. ř., nemá exekuce, třebaš její povolení vešlo v moc práva, významu; poddlužník nestal se povinným vyplatiti vklad vymáhajícímu věřiteli bez předložení vkladní knížky a zůstal oprávněn a povinen vyplatiti jej i jiné osobě, jež se vykázála vkladní knížkou.

Byl-li nárok povinného na vydání vkladní knížky, uložené u třetí osoby, přikázán k vybrání, má poddlužník vydati knížku výkonnému orgánu, jenž mu byl soudem pojmenován. Bylo-li vybrání povoleno přímo k rukám vymáhajícího věřitele bez sprostředkování výkonného orgánu a poddlužník uposlechl a vydal vkladní knížku vymáhajícímu věřiteli, nabyt tento držby vkladní knížky a nelze tuto držbu pokládati za protizákonnou.

Aby držba, nabytá exekucí, byla bezelstnou, jest zapotřebí, by i exekuce byla provedena bezelstně.

(Rozh. ze dne 22. května 1930, Rv II 532/29).

Usnesením ze dne 28. prosince 1927 byla povolena československému státu proti Rudolfu Š-ovi exekuce zabavením dlužníkovy pohledávky za občanskou záložnou v Z. a uloženo poddlužníku, by se podle § 301 ex. ř. o zabavené pohledávce vyjádřil. Občanská záložna v Z. vyjádřila se v ten rozum, že povinný neměl nikdy vklad na vkladní knížce, vkladní knížka byla prý jen formálně vystavena a vydána státní správě jako jistota za práce. Usnesením ze dne 13. ledna 1928 byla povolena československému státu proti témuž Rudolfu Š-ovi exekuce zabavením dlužníkovy nároku proti zemské politické správě na vydání téže vkladní knížky, a usnesením ze dne 3. února 1928 přikázáním zabaveného nároku k vybrání, o čemž byla žalovaná záložna uvědoměna. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se československý erár na občanské záložně v Z. vyplacení peněz, uložených na vkladní knížce. Žaloba byla zamítnuta soudy v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Jak správně odůvodnil procesní soud, ale i odvolací soud předpokládá a žalující strana tvrdí, jest sporná vkladní knížka žalované záložny podle svého obsahu a podle stanov záložny papírem majiteli svědčícím podle § 1 zákona čís. 239/1924 a § 10 zák. čís. 302/1920, exekuci na ni bylo proto vésti přímo na ni samu, nikoliv na pohledávku, kterou představuje. Žalující strana vedla na vklad dvě exekuce. První exekucí, zahájenou návrhem ze dne 24. prosince 1927 pod spisovou značkou E VII 7529/27 zabavila pohledávku 9.000 Kč, příslušející podle oné knížky dlužníku Š-ovi, na jehož jméno vkladní knížka byla vydána, a dala si přikázati zabavenou pohledávku k vybrání. Zabavení bylo navrženo a

povoleno prostou záповědí žalované straně, by vklad dlužníku Rudolfu Š-ovi nevyplácela. Ač povolení vešlo v moc práva, nemá exekuce významu, neboť žalovaná záložna nestala se povinnou vyplatiti vklad žalující straně bez předložení vkladní knížky, a zůstala oprávněna a povinna vyplatiti jej i jiné osobě, jež by se vkladní knížkou vykážala. Druhou exekucí, zahájenou pod E VII 233/28 žádostí ze dne 12. ledna 1928, navrhla žalující strana zabavení nároku Rudolfa Š-a proti Zemské politické správě na vrácení vkladní knížky, uložené u ní jako jistota, a dala si další žádosti ze dne 1. února 1928 přikázati zabavený nárok k vybrání. Oběma návrhům bylo právoplatně vyhověno. Ani tato exekuce nebyla provedena podle předpisů exekučního řádu. Návrh na přikázání zabaveného nároku k vybrání přičil se, nehledíc k své nepřesné stylisaci, na niž poukázal již odvolací soud, předpisu § 327 ex. ř., že, byl-li nárok na vydání movité věci přikázán k vybrání, má poddlužník vydati věc výkonnému orgánu, který mu byl od soudu pojmenován. Ježto však vybrání bylo soudem přece povoleno, přímo k rukou vymáhajícího věřitele bez sprostředkování výkonného orgánu, a zemská politická správa jako poddlužník uposlechla, jak žalující strana nepopřene tvrdí, soudního rozhodnutí a vydala jí vkladní knížku, nelze žalující straně upřítí držbu sporné vkladní knížky a nelze tuto držbu pokládati za protizákonnou. Přes to nemá žalující strana nárok na vyplacení sporného vkladu, neboť žalovaná záložna prokázala, že ona držba není bezelstná (čl. 306 a 307 obch. zák.), a proto ani řádná podle § 10 zák. čís. 302/1920. Aby držba nabytá exekucí byla bezelstnou, jest potřebí, by sama exekuce byla provedena bezelstně. Zákon ponechává v § 54 ex. ř. vymáhajícímu věřiteli, by označil části majetku, na něž má býti exekuce vedena, ale ponechává mu tím ovšem také zodpovědnost, že označené části majetku jsou majetkem dlužníkovým. Navrhne-li vymáhající věřitel, by exekuce byla vedena na statek, o němž ví, že není dlužníkovým majetkem, jedná obmyslně, a obmyslná jest i držba nabytá takovou exekucí. Názor dovolání, že nelze přihlížeti k obmyslnému vedení exekuce, poněvadž tato námitka nebyla učiněna, jest zřejmě mylný, neboť námitka byla obsažena v tvrzení, že držba žalující strany jest obmyslná a v jeho odůvodnění. Vedení exekuce berním úřadem bylo obmyslné proto, že věděl z výměru zemské politické správy ze dne 15. prosince 1927, kterým byl zmocněn, by spornou vkladní knížku, uloženou dosud u něho jako politický deposit, vydal na jednoduchou potvrzenku spolupodepsanou Rudolfem Š-em žalované straně, a z potvrzení ze dne 27. prosince 1927 spolupodepsaného Rudolfem Š-em, které mu koncem prosince 1927 bylo předloženo žalovanou stranou za účelem vydání vkladní knížky, že na vrácení knížky má právní nárok strana žalovaná. Berní úřad byl tehdy povinen vydati knížku žalované straně, odepření jejího vydání s poukazem k tomu, že byl nebo bude podán proti Rudolfu Š-ovi návrh na její zabavení pro dlužné daně, bylo svémocným a bezprávným jednáním, které samo o sobě jest překážkou, by žalující strana mohla z něho nabýti práv a hmotného prospěchu (§ 19 obč. zák.). Nad to bylo bernímu úřadu již před zahájením druhé exekuce oznámeno dopisem žalované

záložny ze dne 30. prosince 1927, že sporná knížka není stvrzenkou o zúročitelném peněžitém vkladu, že vkladní knížkou jest jenom na oko a ve skutečnosti byla vydána místo záručního listu za účelem převzetí záruky záložnou za závazky Rudolfa Š-a u zemské politické správy. Že tato informace byla pravdivá, bylo ve sporu skutkově zjištěno. Když berní úřad přece vedl exekuci proti Rudolfu Š-ovi za účelem nabytí držby sporné vkladní knížky a vybrání vkladu, bylo vedení exekuce obmyslným a tato obmyslnost činí žalobní nárok na výplatu vkladu nezákonným. Jelikož již s tohoto právního hlediska jest žaloba bezdůvodná, nebylo třeba obírat se otázkou, co by bylo právem, kdyby byl berní úřad jednal bezelstně.

Čís. 9934.

Nemůže-li se pojistník dosud domáhati na pojišťovně plnění vzhledem k pojišťovacím podmínkám (že pojišťovna jest povinna zaplatiti odškodné teprve, až bude nárok třetí osoby pojistníkem uspokojen anebo bude pravoplatným rozsudkem atd. zjištěn), jest přípustna jeho žaloba o určení, že pojišťovna jest povinna ho odškodniti, popírá-li tuto svou povinnost.

Pojištění proti povinnému ručení z provozu silostrojů.

Jízdou »na černo« rozumí se zneužití silostroje k jízdě řídicím silostroje přičící se jeho smluvní nebo služební povinnosti.

(Rozh. ze dne 22. května 1930, Rv II 673/29).

Žalobce byl pojištěn u žalované pojišťovny proti povinnému ručení z provozu automobilu. Dne 2. listopadu 1927 byl žalobcovým automobilem těžce poraněn Jan P., jenž se pak domáhal na žalobci a na jeho šoférovi náhrady škody žalobou zadanou dne 12. července 1928. O této žalobě nebylo dosud rozhodnuto. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce proti žalované pojišťovně zjištění, že jest žalovaná povinna odškodniti žalující stranu na podkladě pojištění z povinného ručení, pol. č. 110. 135, za nárok na náhradu škody s přísl., a náklady sporu, kterýž nárok uplatnil proti žalobci žalobou Ck II 274/28, na základě tělesného úrazu dne 2. listopadu 1927 Jan P. **Procesní soud první stolice** uznal podle žaloby. **Důvody:** Ve sporu jest řešiti dvojí otázku. V první řadě jest se zabývati námitkou žalované strany, že tu není zákonných předpokladů žaloby určovací ve smyslu § 228 c. ř. s. Žalovaná dovolává se zejména toho, že žalobce nemá právní zájem na neprodleném zjištění právního poměru (závazku k odškodnění z důvodu pojišťovací smlouvy), ježto prý má možnost žalovati přímo o plnění závazku z tohoto poměru. Námitka tato nemůže obstáti. Žalobce před pravoplatným skončením rozepře, vedené proti němu Janem P-em, nemůže znáti výši postizního nároku, výši náhrady za to, co snad bude musiti poskytnouti Janu P-ovi, aniž výši výloh, jež mu sporem vzejdou. Nemůže tedy již nyní uplatňovati žalobou nárok na plnění proti